

Súd: Okresný súd Nové Mesto nad Váhom
Spisová značka: 3P/16/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3519201616
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Barbara Plaskurová
ECLI: ECLI:SK:OSNM:2019:3519201616.1

Uznesenie

Okresný súd Nové Mesto nad Váhom vo veci starostlivosti súdu o mal. dieťa: X. F., A.. XX.XX.XXXX, S.D. W. P. A. P. A. Q.Á., S..Č.. W. Č., P. XXX, dieťa rodičov matky: L. O., A.. XX.XX.XXXX, W. U. XX, A. P. A. Q., a otca: P. F., A.. XX.XX.XXXX, W. F.Y., P. W. XX, S. W. P. A. P. A. Q., adresa na doručovanie Č., P.É. XXX, t.č. mal. Sandra zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starým rodičom, starej matke: T. F., A.. XX.XX.XXXX, S. W. Č., P. XXX, a starému otcovi: P. F., A.. XX.XX.XXXX, S. W. Č., P. XXX, o nariadenie neodkladného opatrenia - o odovzdanie maloletej X. do dočasnej starostlivosti I. F. T. Y. H. N., t a k t o

rozhodol:

I. Súd nariaďuje toto neodkladné opatrenie:

Starí rodičia T. F., A.. XX.XX.XXXX, Y. P. F., A.. XX.XX.XXXX, sú povinní odovzdať maloletú X. F., A.. XX.XX.XXXX, do starostlivosti I. F. T. Y. H. N., A. T., S. N..

II. Neodkladné opatrenie t r v á len do právoplatného rozhodnutia vo veci samej.

o d ô v o d n e n i e :

1. Starí rodičia podali dňa 21.05.2019 návrh na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti mal. X. F., A.. XX.XX.XXXX. Svoj návrh odôvodnili tým, že s vnučkou majú už dlhšiu dobu výchovné problémy, pre ktoré už jej výchovu nezvládajú. Vnučka ich nerešpektuje, odchádza z domu a nechce sa jej učiť. Starí rodičia majú vážne zdravotné problémy. Pokúšali sa aj o nápravu prostredníctvom ÚPSVaR Nové Mesto nad Váhom a I. F. T. Y. H. N., ale situácia sa nezmenila. Predmetné konanie je vedené na tunajšom súde pod sp. zn. 6P/27/2019.

2. Dňa 03.06.2019 podal Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately na tunajší súd návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým by súd rozhodol, aby starí rodičia T. F.G. Y. P. F. odovzdali maloletú X. do starostlivosti I. F. T. Y. H. N., A. T. XX, S. N.ce. Predmetný návrh bol pridelený pod sp. zn. 3P/16/2019.

3. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnil nasledovne: „Maloletá X. bola rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. 10P/4/2015-37 zo dňa 17.09.2015, právoplatným odo dňa 14.10.2015 zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov, s ktorými žije v spoločnej domácnosti. Náhradná osobná starostlivosť bola spočiatku zabezpečovaná starými rodičmi bez výraznejších problémov. Od roku 2016 začali starí rodičia uvádzať výchovné problémy s maloletou. Dňa 01.08.2017 stará matka pri návšteve oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately uviedla, že si v poslednom období s vnučkou menej rozumejú. X. nepomáha, len leží na posteli a hrá sa s telefónom. Neposlúcha, nedodríava dohodnutý čas príchodu zo školy. Vyberá si nevhodné kamarátky. Doma sa potom pre to často hádajú. Vyčíta vnučke, že by chcela udržiavať kontakt s matkou. Starým rodičom kazí dobré meno v Č. (príloha 2). Starým rodičom bola z uvedeného dôvodu poskytnutá podpora tímu pre podporu náhradnej rodinnej starostlivosti v zložení

sociálny pracovník a psychológ. Ani po intervenciách tímu pre podporu náhradnej rodinnej starostlivosti sa situácia nezlepšila. Dňa 16.04.2018 stará matka uviedla pretrvávajúce výchovné problémy, ktoré neskôr prerastajú aj do konfliktov medzi starými rodičmi, ktorí sa kvôli vnučke vadia (príloha 3). S maloletou bol vykonaný pohovore dňa 17.04.2018, pričom uviedla, že výchovné metódy starej matky sú nedôsledné, je prísna a so starým otcom sa hádajú, starému otcovi vadia aj maličkosti. Z vyhodnotenia plánu podpory a pomoci tímu pre podporu náhradnej rodinnej starostlivosti za obdobie august 2017 - jún 2018 vyplýva, že bola spísaná dohoda o pravidlách medzi maloletou a starými rodičmi, pričom stará matka zdôrazňovala, že pokiaľ nenastane zmena v správaní maloletej, bude žiadať o zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti. Prístup starej matky k spolupráci s tímom bol pasívny. Od februára 2019 opätovne starí rodičia uvádzajú výchovné problémy s maloletou. Dňa 06.02.2019 bola z podnetu starého otca, vykonaná návšteva domácnosti starých rodičov, pričom obaja uviedli, že výchovu maloletej nezvládajú (príloha 4). Maloletá podľa ich vyjadrenia klame, neučí sa, neplní si žiadne povinnosti, fajčí, našli jej marihuanu, robí si čo chce, berie peniaze. Obaja, najmä však stará matka majú vážne zdravotné problémy, ktoré sa týmto zhoršujú. Zo zhoršeného správania vinia matku, ku ktorej začala maloletá bez ich dovoľenia chodiť a ktorá má podľa ich slov benevolentný prístup k výchove. Pri rozhovore bolo zistené, že žiadnu odbornú pomoc s maloletou nevyhľadali (psychológ, psychiater, toxikologické vyšetrenie). Neisté majú bývanie, nakoľko dom im už nepatrí, avšak od nového vlastníka majú prisľub, že tam môžu zatiaľ zostať bývať, kým si niečo nenájdu. Maloletá poprela vytýkané správanie, uviedla, že si so starými rodičmi nerozumie, nemá tam súkromie (spí so starou matkou v jednej posteli), nič jej nedovolia, doma nemá čo robiť, stará matka nepočká a všetko spraví za ňu a potom jej to vyčíta. Chcela by chodiť k mame, najlepšie aj u nej bývať, ale zakazujú jej to. So starými rodičmi a maloletou boli znovu spísané pravidlá vzájomného spolužitia. Dňa 12.02.2019 bola oslovená matka L. O., ktorá uviedla, že o situácii vie, maloletá k nej chodíva každý druhý víkend, rozumejú si, ale nemôže jej zabudnúť, že od nej v minulosti odišla k starým rodičom. Býva s manželom a spoločnými 2 maloletými deťmi a jej bytové pomery neumožňujú, aby tam X. zostala natrvalo. Zároveň sa vyjadrila, že má pochybnosti o tom, či by ju X. ako matku rešpektovala. Dňa 07.03.2019 stará matka pri návšteve v domácnosti uviedla (príloha 5), že si maloletá robí, čo chce, nedodržiava dohodnuté povinnosti. Má 20 ročného priateľa, za ktorým odchádza, rodičia jej to schvaľujú. Majú tiež rozpor v tom, akú si má maloletá vybrať strednú školu. Starým rodičom bolo ponúknuté poradenstvo I. F. T. Y. H. N. zamerané na riešenie výchovných problémov. Odporúčanie pre I. F. T. Y. H. N. bolo zrealizované 12.03.2019 (príloha 6). Dňa 21.05.2019 sa na oddelenie SPODSK dostavili starí rodičia a uviedli (príloha 7), že napriek vykonaným opatreniam a podpore zo strany ÚPSVaR a I. N. nedošlo k zmene správania u maloletej. Obaja majú vážne zdravotné problémy, stará matka má problémy s pankreasom. Maloletá jej zdravotný stav nerešpektuje, nemá na to ohľad, trápia sa. Výchovu maloletej nezvládajú. Zároveň požiadali o pomoc pri spísaní návrhu na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti. Maloletú o tom informovali, chcela by ísť k mame, mama ju však nechce. Ale je pripravená aj na to, že pôjde do detského domova, do S. - N.. Situácia je taká vážna, že už ďalej nemôžu vykonávať starostlivosť o maloletú a majú záujem na tom, aby bola situácia vyriešená čo najskôr. Robí si čo chce, odchádza z domu, vráti sa až za 2-3 dni. Pokazila sa, odkedy začala chodiť k matke. Vyčerpáva ich to. Návrh na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti bol spísaný a podaný na Okresný súd Nové Mesto nad Váhom, je vedený pod zp. Zn. 6P/27/2019. V uvedenej veci bola dožiadaná správa z I. F. T. Y. H. N. z 22.05.2019, v závere ktorej je odporúčanie konať vo veci zverenia maloletej do starostlivosti I. F. T. Y. H. N. a pracovať na sanácii pomerov u matky (príloha 8). Prešetrením pomerov na strane rodičov bolo zistené, že ani jeden nemá možnosť zveriť maloletú do svojej starostlivosti. Bolo vykonané šetrenie pomerov u matky dňa 21.05.2019 (príloha 9), kedy matka uviedla, že súhlasí so zverením maloletej do detského domova, pričom nevylučuje možnosť postupnej zmeny pomerov na svojej strane. Uvítá psychologické poradenstvo počas umiestnenia maloletej v detskom domove za účelom úpravy ich vzťahu. Otec maloletej sa pri prešetrení pomerov 24.05.2019 (príloha 10) vyjadril, že vzťah s maloletou sa za poslednú dobu zhoršil, nemôže a nechce zabezpečovať o ňu starostlivosť a nesúhlasí s tým ani jeho partnerka. Maloletá bola pri pohovore dňa 31.05.2019 (príloha 11) v domácnosti starých rodičov oboznámená s podaným návrhom ako aj s pripravovaným vyňatím do starostlivosti I. F. T. Y. H. N.. Uviedla, že o podanom návrhu vie, rozprávala sa o tom aj s mamou a vie, že si ju mama zatiaľ nemôže k sebe zobrať. S otcom v kontakte nie je. Uvedomuje si, že starí rodičia potrebujú svoj klud. So situáciou je zmierená. Prijali ju na strednú školu v Piešťanoch, odbor vizážistka. Dňa 03.06.2019 I. F. T. Y. H. N. potvrdilo možnosť prijatia maloletej na neodkladné opatrenie s tým, že sa jej umožní, ak bude chcieť dochodenie školskej dochádzky v jej pôvodnej základnej škole v Č.. Na základe uvedených skutočností konštatujeme, že náhradná osobná starostlivosť u maloletej X. už napriek vykonaným opatreniam a podpore neplní účel. Vzťahy medzi starými rodičmi a maloletou sú silno narušené, starí rodičia nedisponujú zručnosťami ako ďalej

zvládať výchovu a starostlivosť o maloletú, úlohu tu pri tom zohráva najmä obgeneračný odstup a nevysporiadané rodinné vzťahy spojené s minulosťou. Domáce prostredie je konfliktné, bez jasných pravidiel, požiadavky a obmedzenia maloletej sú neprimerané jej potrebám vzhľadom na jej vek. Výchova funguje len na báze zákazov, ako vinníka označujú starí rodičia matku. Pre maloletú je matka a jej najbližšia rodina momentálne najbližšou vzťahovou osobou. Maloletá je už v domácnosti starých rodičov apatická, zmätená, jej správanie je nevypočítateľné, nie je jej zrejme, ako má starým rodičom vyhovieť. Návrh na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti si starí rodičia podľa ich slov podali, aby maloletú „vystrašili“ a po tom „ako sa v detskom domove polepší“ by si ju zobrali naspäť. Z ich strany však k zmenám prístupov vo výchove neprišlo. V súčasnosti je správanie maloletej bez jasne stanovených pravidiel veľmi rizikové až ohrozujúce. Ani jeden z rodičov nemá vytvorené podmienky, aby starostlivosť o maloletú dokázal zabezpečovať a rovnako nie je ani iný príbuzný alebo blízka osoba, ktorej by mohla byť maloletá zverená do náhradnej osobnej starostlivosti. Preto je v záujme maloletej, aby bola dočasne neodkladným opatrením vyňatá z rodinného prostredia a bola je poskytovaná odborná pomoc v I. F. T. Y. H. N.. Zároveň bude vytvorený priestor pre možnú úpravu rodinných a vzťahových pomerov u matky maloletej. Z uvedených dôvodov žiadame, aby Okresný súd Nové Mesto nad Váhom nariadil toto neodkladné opatrenie vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého v súlade s § 367 ods.1 zák. č.161/2015 Z. z. o civilnom mimosporovom poriadku: Starí rodičia T. F., A.. XX.XX.XXXX, Y. P. F., A.. XX.XX.XXXX, sú povinní odovzdať maloletú X. F., A.. XX.XX.XXXX, do starostlivosti I. F. T. Y. H. N., A. T. XX, S. N..

4. Zo správy I. F. T. Y. H. N. zo dňa 22.05.2019 vyplýva, že s rodinou mal. X. pracujú v centre od 13.03.2019 na základe odporúčania orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, odborný tím je zložený zo sociálneho pracovníka a psychológa. I. počas hodnotového obdobia (13.03.2019 - 22.05.2019) vykonávalo pohovory s mal. X. osamote na pôde Základnej školy v Č., ale aj za prítomnosti starej matky v domácnosti. Počas rozhovorov v prítomnosti starej matky sa maloletá so starou matkou dohadovala, obviňovala ju, že si vymýšľa, je falošná a všetko zveličuje. Pri konfrontovaní starej matky a X. nebolo možné určiť, ktorá z nich má pravdu. Ich v podstate „ob-generačné“ vnímanie bežných situácií je úplne odlišné. Stará matka odmieta ustúpiť zo svojich názorov a požiadaviek, trvá na tom, že X. j musí plne rešpektovať a reflektovať na jej potreby. X. sa vzhľadom na svoj vek a snahu komunikovať a dohodnúť sa pri tomto striktnom postoji starej matky stavia do odporu. Ďalšie fungovanie a náprava vzťahov v rodine bez zásahu odborníka (psychiater, klinický psychológ) zrejme nie je možné. Je možné, že zdravotné problémy starej mamy vyústili až do psychických ťažkostí, o ktorých hovoril starý otec (suicidálne sklony). V závere pri súčasnej situácii v rodine centrum podporuje podanie návrhu na zverenie mal. X. do starostlivosti I. N. a súčasne odporúčajú začať pracovať s možnosťou sanácie rodiny matky maloletej X. L. O., ktorá sa dňa 21.05.2019 vyjadrila, že by si v budúcnosti po úprave bytových pomerov vedeli spolu so svojím partnerom predstaviť, že by sa X. vrátila k nim.

5. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately zo dňa 27.05.2019 vyplýva, že bolo vykonané prešetrenie pomerov v domácnosti otca mal. dieťaťa. Zo šetrenia pomerov v rodine otca mal. dňa 24.05.2019 bolo zistené, že otec mal. býva na adrese: E.Ý. O. Č..X, F., kde otec mal. býva s partnerkou P. O., ktorá je zamestnaná ako opatrovateľka v Rakúsku, kde pracuje v 2-týždňových intervaloch. Ako sa vyjadril otec, s maloletou X. je v kontakte, ale za posledný rok sa ich vzťah zhoršil. Otec nechce a nemôže zabezpečovať starostlivosť o maloletú, nakoľko ani jeho partnerka s tým nesúhlasí. Podľa otca by maloletá chcela byť so svojou matkou, alebo s tetou X. (sestrou otca), ktorá býva v Č.. Otec už niekoľko rokov zabezpečuje celodennú starostlivosť o maloletého P., ktorý doteraz nenavštevoval žiadne predškolské zariadenie. Maloletý si vyžaduje zvýšenú starostlivosť a výchovu, bol mu diagnostikovaný autizmus.

6. Inštitút neodkladných opatrení je upravený v § 324 a nasl. CSP. V § 360 až 369 CMP sú obsiahnuté len niektoré ustanovenia o neodkladných a iných opatreniach súdu, ktoré sú výnimkou zo všeobecnej právnej úpravy podľa CSP, na postup súdu pri rozhodovaní o neodkladných opatreniach, ktorý nie je upravený v CMP, sa použijú ustanovenia CSP.

7. Podľa § 360 CMP neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

8. Podľa § 366 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

9. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

Podľa ods. 2 neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby

a) poskytla aspoň časť pracovnej odmeny, ak ide o trvanie pracovného pomeru a navrhovateľ zo závažných dôvodov nepracuje,

b) zložila peňažnú sumu alebo vec do úschovy na súde,

c) nenakladala s určitými vecami alebo právami,

d) niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala,

e) nevstupovala dočasne do domu alebo bytu, v ktorom býva osoba, vo vzťahu ku ktorej je dôvodne podozrivá z násilia,

f) nevstupovala alebo iba obmedzene vstupovala do domu alebo bytu, na pracovisko alebo iné miesto, kde býva, zdržiava sa alebo ktoré pravidelne navštevuje osoba, ktorej telesnú integritu alebo duševnú integritu svojím konaním ohrozuje,

g) písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami úplne alebo čiastočne nekontaktovala osobu, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť takým konaním ohrozená,

h) sa na určenú vzdialenosť nepribližovala alebo iba obmedzene približovala k osobe, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť jej konaním ohrozená.

Podľa ods. 3 za podmienok ustanovených osobitným predpisom môže súd nariadiť kontrolu dodržiavania neodkladným opatrením nariadenej povinnosti technickými prostriedkami.

10. Z ustanovení CSP a CMP vyplýva, že predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia je potreba neodkladnej úpravy pomerov, alebo obava, že exekúcia bude ohrozená. Z citovaného ust. § 325 CSP vyplýva, že je možné nariadiť neodkladné opatrenie i v inom znení (Neodkladným opatrením je možné strane uložiť najmä...), ako je uvedené v tomto ustanovení, prípadne v ustanoveniach CMP, upravujúcich neodkladné opatrenia, tieto nie sú v § 325 resp. ustanoveniach CMP, vymenované taxatívne.

11. Súd sa oboznámil s návrhom sociálneho úradu na nariadenie neodkladného opatrenia, s rodným listom maloletej, so záznamami sociálneho úradu, so správami z prešetrenia pomerov v rodine starých rodičov, matky a otca, a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia posúdil nasledovne:

12. Podmienkou pre vydanie neodkladného opatrenia je potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania. Z charakteru neodkladných opatrení vyplýva, že pred ich nariadením súd nemusí zisťovať všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre rozhodnutie vo veci samej a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Súd sa obmedzí len na osvedčenie najzákladnejších skutočností, z ktorých možno vyvodiť nutnosť bezodkladnej úpravy pomerov, pričom tieto musia byť takého charakteru, že ak by k bezodkladnej úprave pomerov nedošlo, mohlo by dôjsť k nezvratiteľnému následku alebo stavu, ktorý by bol zvrátiteľný len s neprímeraným úsilím a nákladmi, resp. len s veľkými obtiažami. Je nevyhnutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti hodnoverne osvedčujúce záver o dôvodnosti a trvaní nároku, ktorému sa má poskytnúť neodkladná ochrana. Súd neodkladné opatrenie nariadi, ak sú osvedčené dôvody jeho nariadenia a ak je potrebné bezodkladne upraviť dané pomery. V prípade nariadenia neodkladného opatrenia vo veci starostlivosti o maloleté dieťa je predovšetkým potrebné osvedčiť naliehavosť situácie a z toho vyplývajúcu potrebu bezodkladnej úpravy práv a povinností voči dieťaťu, a to s ohľadom na záujem maloletého dieťaťa.

13. Súd po posúdení návrhu sociálneho úradu na nariadenie neodkladného opatrenia dospel k záveru, že návrh je dôvodný, nakoľko v danom prípade existuje stav vyžadujúci úpravu neodkladným opatrením, ako žiada úrad. Súd mal osvedčené, že ani jeden z rodičov v súčasnosti nemôže zabezpečovať riadnu starostlivosť o maloletú X. a v rodine starých rodičov, kde bola doteraz mal. X. zverená do náhradnej osobnej starostlivosti je nevyhnutná náprava vzťahov, ktorá bez zásahu odborníka nie je možná. Neodkladné opatrenie predpokladá osvedčenie nároku a potreby bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania. V danej veci sociálny úrad osvedčil potrebu bezodkladnej úpravy pomerov, nakoľko výchova a ďalší vývoj maloletej X. je ohrozený. Na základe zistených skutočností bolo nevyhnutné zabezpečiť maloletej X. stabilné prostredie v I. F. T. Y. H. Q. N., kde bude zabezpečená jej riadna výchova a primeraný prístup tímom odborníkov.

14. Nariadené neodkladné opatrenie v prejednávanej veci je neodkladným opatrením po začatí konania vo veci samej. V súlade s ust. § 330 ods. 1 CSP preto súd zároveň určil, že neodkladné opatrenie bude trvať len do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

15. Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené (§ 367 ods. 3 SMP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Trenčíne cestou tunajšieho súdu písomne, v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.